

KRITIKA

Razbohotena zbirka tragedij

ODER

Andrew Bovell: Kar vem, da je res

Režija Luka Martin Škof

Mestno gledališče ljubljansko

✚ Nika Arhar

Izbira in uprizarjanje novejših dramskih besedil nujno zastavlja tudi vprašanje, kako se besedilo in oder soočata s sodobnostjo. Kar vem, da je res (2016) avstralskega dramatika prelomne trenutke odraslih otrok in izzive znotraj družinske skupnosti izpeljuje v psiholoških konceptih sodobne družinske dinamike, pa tudi skozi spremembo spola in poneverjanje, ki pretresata njeno kohezijo, a je pri tem pogreznjena v konservativnem populizem melodramskega značaja. Zato morda najbolj presenetli, da odrska postavitev v režiji **Luke Martina Škofa** ne išče novih plasti ali prelomov z vzpostavitev produktivne distance v odnosu do besedila, temveč se odloči z »naivnim« poglobdom ilustrirati in potencirati njegove tragične in humorne elemente ter izkoristiti prepoznavne življenjske vzorce kot obči sentiment.

Ta čustveni eksces intimnih tragedij in odnosov uprizoritev razbohoti na vseh ravneh. Najprej se kaže v vizualnem in simbolnem kontekstu vrta družinske hiše s šopí visoke trave, nasadi vrtnic in drevesom evkaliptusa, v podobi kičaste dekorje, buhti v sugestiji skrivnosti in resnic, ki se morajo razkriti, ter kot labirint družinske sreče in nesreče lovi ravnotežje med zaraščenostjo in urejenostjo (scenografija **Mihe Knifca**). Z mobilnim rastjem naseljen oder predstavlja tudi praktično oblikovano mizanscensko križišče srečevanj, s katerimi se dogajanje v tekoči linearnosti kljub časovnim preskokom (preko letnega cikla nas pospremi prirejeni fragmenti Vivaldijevih štirih letnih časov) zgosti kot seznam osebnih problemov in prelomnic – po vrsti, od najstarejše hčere do najmlajše, in naposled, ob odhodu vseh otrok, še staršev.

Struktura je predvidljivo prozorna in se ne brani poudarjenosti klišejev in razsipavanja emocij, a se napaja v slikovitih igralskih miniaturah in sočnih jezikovnih ter dialoških soočanjih (prevajalka

Alenka Klabus Vesel, lektorica **Maja Cerar**) in spremembah. Medtem ko so agensi teh otroci (**Tjaša Železnik**, **Filip Samobor**, **Voranc Boh**, **Klara Kuk**), zato-pljeni v lastna življenjska vprašanja, se širok manevrski prostor lucidnih karakternih in družbenih pozicij, sprva še v igrivo komični perspektivi, odpira s staršema: z **Judito Zidar**, ki v svojem neutrudno zagnanem, odločnem in pragmatičnem reševanju vsega in vsakogar razkriva tako temperament izčiščene samostojnosti kot bolečino požrtvovalne spodobnosti, ter z **Borisom Ostanom**, ki svojo družbeno in družinsko odrinjenost ter vsesplošno dolgočasje preobraža v vlogo sprejemljivega in razumevajočega podpornega člana ter maskira z živahnimi izrazi romantičnih, poetičnih in regresivnih impulzov.

Z njuno centralno vlogo se igra o družini po seriji obdelav posamičnih družinskih članov vendarle izkaže predvsem kot zgodba o zakonskem paru, prepojena z reminiscencami na njuno vihravo pot in vpogledom v to, kar je ostalo, iz katere izrašča metafora neizbežnih sprememb. Ironični (ne)smisel, skrit v kontrastu med vsebino in naslovom uprizoritve, tu dobi povsem konkretno priložniško-moralistično izpeljavo poante o minljivosti, dokaj čustveno intenzivno, a tudi z vtisom dolge vožnje po znanem in predvidljivem terenu brez postanka izven gledališkega kupovanja čustev. x

Kar vem, da je res prelomne trenutke odraslih otrok in izzive znotraj družinske skupnosti izpeljuje v psiholoških konceptih sodobne družinske dinamike, pa tudi skozi spremembo spola in poneverjanje, ki pretresata njeno kohezijo, a je pri tem pogreznjena v konservativnem populizem melodramskega značaja. ✚ Peter Giodani